

რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა

დimitრი შავლოხაშვილი
თამარ კირკიტაძე

პოლიტიკის მეცნიერებისა და ჟურნალისტიკის და მასობრივი კომუნიკაციის საბაკალავრო პროგრამა
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

E-mail: dimitri.shavlokhshvili442@sps.tsu.edu.ge

tamunakirkitadze26@gmail.com

აბსტრაქტი

უკვე 8 თვეზე მეტია, რაც რუსეთსა და უკრაინას შორის მიმდინარეობს ომი, რომელიც თავისი მასშტაბებიდან გამომდინარე, გასცდა თავის გეოპოლიტიკურ საზღვრებს და მოქმედებს რეგიონში მოქმედ სხვა აქტორებსა და მათ მიერ გატარებულ საშინაო, თუ საგარეო პოლიტიკაზე. სწორედ აღნიშნული ომის ფონზე, რუსეთისა და ბელარუსის ასიათასობით მოქალაქემ ქვეყნის დატოვება გადაწყვიტა და ეს მოვლენა პირდაპირ აისახა საქართველოზე. რუსეთის ფედერაციიდან 2022 წლის მეორე კვარტალში შემოსულმა 147,7 ათასმა ვიზიტორმა 175,4 ათასი ვიზიტი განახორციელა (საქსტატი; 2022). მხოლოდ ივლისში კი რუსეთის მოქალაქეების 156 737 ვიზიტი დაფიქსირდა, რაც წლიურ, დაახლოებით 500%-იან ზრდას ნიშნავს(საქსტატი; 2022) . მოვლენებმა პიკს მიაღწია 2022 წლის 21 სექტემბერს, როდესაც რუსეთის ფედერაციაში ნაწილობრივი მობილიზაცია გამოცხადდა და ლარსის გამშვებ პუნქტთან რუსეთისა და ბელარუსის უამრავმა მოქალაქემ მოიყარა თავი. მიგრაციის აღნიშნულ ტალღას დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა საქართველოსათვის, ვინაიდან იგი იმოქმედებდა ქართულ ეკონომიკასა და სოციალურ კულტურულ ასპექტებზე, ასევე მას არაერთგვაროვანი განცხადებები და გამოხმაურება მოჰყვა ქართული საზოგადოებისა და პოლიტიკური ელიტისაგან, რაც აღნიშნულ თემას კიდევ უფრო მეტად სძენს აქტუალობას. კვლევის პერიოდი განისაზღვრა ომის დაწყებიდან დღემდე.

ჩვენი კვლევის მიზანია ვაჩვენოთ ქართული პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა, თუ რა შეხედულებები აქვთ ხელისუფლებისა და ოპოზიციის წარმომადგენლებს, რაში ემთხვევა ისინი ერთმანეთს და რაში ეწინააღმდეგება? აღნიშნული კვლევის ამოცანებს წარმოადგენს შემდეგი ძირითადი საკითხების შესწავლა:

- მიგრაციის გამომწვევი ფაქტორები და ასევე ის შედეგები, რომელიც სწორედ ამ ფაქტორითაა გამოწვეული.
- მიგრანტთა შემოსვლის დღიდან დღემდე, ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის ცვლილების შესწავლა და მიზეზ-შედეგობრივი კავშირის დადგენა.
- სასაზღვრო შეზღუდვების არსებობის/არარსებობის საჭიროების შეფასება.
- ქვეყნის ეროვნული უსაფრთხოების სამიშროების დონის შესწავლა და შეფასება.

საკვანძო სიტყვები: რუსეთ-უკრაინის ომი, მიგრაცია, პოლიტიკური ელიტა, რიტორიკა, უსაფრთხოება, ეკონომიკა, შეზღუდვები.

შესავალი

2022 წელს მოვლენები საკმაოდ საინტერესოდ განვითარდა. დაიწყო ომი რუსეთსა და უკრაინას შორის, რამაც არა მხოლოდ აღნიშნულ ორ ქვეყანაზე იმოქმედა, არამედ, სხვადასხვა კუთხით შეეხო ევროპისა და აზიის რიგ ქვეყნებს. შეეხო არა საომარი მოქმედებებით, არამედ მიგრანტთა დიდი რაოდენობით. რა თქმა უნდა, აღნიშნულმა საქართველოზე და ქართული პოლიტიკური წრეების აზრების ფორმირებაზეც იქონია გავლენა.

პოლიტიკურ ელიტაში აქტიური დებატებია გამართული იმის შესახებ, მიგრაციაა ეს თუ ტურიზმი. ორივე მხარის წარმომადგენლებს აქვთ თავიანთი პოზიციები, რომლებსაც შესაბამისი არგუმენტებით იცავენ, თუმცა არსებულ სტატისტიკურ მონაცემებს თუ შევხედავთ, 2022 წლის 10 ნოემბრის მდგომარეობით, რუსეთის 112 ათასი და ბელარუსის 13 ათასი მოქალაქე ჯერ კიდევ საქართველოში იმყოფება (პარლამენტის გვერდი). ეს საკითხი კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია იმ ფონზე, რომ საქართველო ევროპული ინტეგრაციის გზაზე და ახლა ჩვენი ქვეყნისთვის აუცილებელია სწორი ნაბიჯების გადადგმა, რათა არ გაღიზიანდნენ ევროპელი პარტნიორები და ამით ჩვენს ევროატლანტიკურ მომავალს არ შევექმნას საფრთხე. მსგავსი მნიშვნელობის საკითხზე საუბრისას, ფაქტობრივად, შეუძლებელია ყურადღება მხოლოდ უარყოფით მხარეებზე გამახვილდეს, აქცენტი გაკეთდება როგორც უარყოფით, ისე დადებით მხარეზე. მოცემული კვლევა არ ეყრდნობა მხოლოდ რომელიმე ერთი პარტიის ან ჯგუფის ნააზრევს, არამედ გთავაზობთ ყველა მხარის აზრს, რაც ნაშრომს ობიექტურობას სძენს.

კვლევის მეთოდოლოგია

აღნიშნული კვლევისას, გამოვიყენეთ თვისებრივი კვლევის მეთოდი, კერძოდ, კონტენტ-ანალიზი, უკვე არსებული ოფიციალური მონაცემები, სამთავრობო თუ არასამთავრობო დაწესებულებების ვებ-გვერდებზე, არსებული სტატიების გაცნობა და გაანალიზება დაგვეხმარა, ჩვენ მიერ დასმული საკითხის სრულყოფილად გამოკვლევაში. იმისათვის, რათა არ მომხდარიყო მხოლოდ არსებულ კვლევებსა და მიგნებებზე დაყრდნობა, ჩავატარეთ ექსპერტული სიღრმისეული ინტერვიუები დარგის სპეციალისტებთან, კომპეტენტურ პირებთან და რაც ყველაზე მთავარია, მოქმედი პოლიტიკური ელიტის წარმომადგენლებთან, როგორც ხელისუფლების, ისე ოპოზიციაში მყოფ პირებთან. ვფიქრობთ, ეს მიდგომა მაქსიმალურად დაგვეხმარა კვლევის სრულყოფასა და სიახლეების შემოტანაში. უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვენ გამოვიყენეთ ZOOM-ონლაინ პლატფორმა. კვლევის სპეციფიკიდან გამომდინარე, გამოვიყენეთ არაალბათური მიზნობრივი შერჩევა, პოლიტიკური ელიტის წარმომადგენლებთან მიმართებით. უფრო ზუსტად, ჩვენ გამოვიკითხეთ შემდეგი პოლიტიკური პარტიები და მათი წარმომადგენლები: „ქართული ოცნება“, „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“, „გირჩი“, „გირჩი მეტი თავისუფლება“, „ლელო“, „საქართველოსთვის“, „ევროპული საქართველო“, ანუ ის ძირითადი პოლიტიკური ძალები, რომლებიც წამყვან როლს ასრულებენ დღევანდელი პოლიტიკური დღის წესრიგში.

საკვლევი კითხვები ფორმულირდა შემდეგნაირად:

- როგორც ვიცით მიგრანტთა შემოდინება ფორმალურად ორი ეტაპისგან შედგებოდა, პირველი ომის დანწყებისას, მეორე კი მობილიზაციის გამოცხადების შემდგომ, როცა უკვე ლარსის გამშვებ პუნქტს უამრავი ადამიანი მოადგა. თქვენ როგორ შეაფასებდით ამ ორ ეტაპს, რა განსხვავებაა პირველ და მეორე მიგრანტთა ტალღებს შორის? როგორი დამოკიდებულება ჰქონდათ ამაზე თქვენს პარტიაში?
- საქართველომ არ ჩაკეტა საზღვარი და რუსეთის მოქალაქეები ერთი წლის ვადით მიიღო, როგორ შეაფასებდით აღნიშნულ გადაწყვეტილებას?
- სტატისტიკურ მონაცემებს, თუ გადავხედავთ ეკონომიკური ზრდა ნამდვილად სახეზეა, რასაც ციფრებიც ცხადყოფს. როგორ ფიქრობთ არის ეს ეკონომიკური ზრდა მედეგი თუ უბრალოდ მოკლევადიანი პერსპექტივაა?
- რა გავლენა ექნება რუსი და ბელორუსი მიგრანტების შემოსვლას საქართველოს შრომის ბაზარზე?
- თქვენი აზრით უქმნის თუ არა საფრთხეს, მიგრანტთა გაზრდილი რიცხვი ქვეყნის ეროვნულ უსაფრთხოებას?
- გარკვეული მონაცემების მიხედვით, მიგრანტთა ნაწილმა უკვე დატოვა საქართველო, ხოლო ვარაუდობენ, რომ დარჩენილი ნაწილიც უახლოეს მომავალში დატოვებს. თქვენ რამდენად ეთანხმებით ამ მოსაზრებას?

ნებისმიერი საკითხის განხილვისას, მნიშვნელოვანია ავხსნათ ის რომელიმე პოლიტიკური თეორიით. ამ თემის ასახსნელად და უკეთ გაანალიზებისათვის გამოვიყენეთ სისტემური თეორია.

ლიტერატურის მიმოხილვა

საკვლევი საკითხის უკეთ გააზრებისათვის, მნიშვნელოვანია, რომ გავეცნოთ, ზოგადად მიგრაციასთან დაკავშირებით დანერგილ ნაშრომებს, რომელიც დაგვეხმარება შევუსაბამოთ არსებული ლიტერატურა საკვლევი საკითხს. რიტა ფურუსეტ სანდბერგის, ნორვეგიელი პოლიტიკოსის ნაშრომი, „უსაფრთხოების საშუალებით შექმნილი საიმვიგრაციო კონტროლი“, საშუალებას გვაძლევს დავინახოთ, თუ რა პრობლემებთან შეიძლება იყოს დაკავშირებული მიგრანტთა დიდი ნაკადის შემოსვლა ქვეყნისათვის. იგი განიხილავს, ამ მოვლენას ეროვნული უსაფრთხოების წინაშე მდგარ მთავარ ამოცანად და მიაჩნია, რომ უსაფრთხოების პრობლემა არ მოიცავს მხოლოდ უშუალო მილიარისტური ქმედებით ზიანის მიყენებას, მოსახლეობისა თუ ხელისუფლებისათვის, არამედ მთავარი აქცენტი კეთდება უსაფრთხოების მნიშვნელობის მრავალფეროვნებაზე. მაგალითად ეს შეიძლება იყოს სამოქალაქო დაპირისპირებების პლაცდარში ადგილობრივ მოსახლეობასა და მიგრანტთა ჯგუფებს შორის. ასევე ავტორი საუბრობს იმ პრობლემებზე, რომლებიც მიგრანტთა ჯგუფებმა შეიძლება შეუქმნან მიმღებ ქვეყანას, მაგალითად სოციალური, ეკონომიკური, კულტურული, პოლიტიკური და სხვა სახის პრობლემები. სანდბერგი საუბრობს იმაზეც, რომ მიგრანტთა მიმართ

მოსახლეობის დამოკიდებულება არ შეიძლება ერთმნიშვნელოვნად უარყოფითი იყოს და ხაზს უსვამს აღქმების მნიშვნელობას, თუ რა გავლენა შეიძლება მოახდინოს ამან ადამიანზე (Sandberg, R. F. ; 1998).

კერძოდ საქართველოს მაგალითზე რომ განვიხილოთ, აღქმები მართლაც მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ქართული საზოგადოების აზრისა და ქართული პოლიტიკური ელიტის რიტორიკის ჩამოყალიბებაში, თუ მაგალითად ომის დაწყებიდან დღემდე, ოპოზიციის დიდი ნაწილი, მაგალითად ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის, სტრატეგია აღმაშენებლის, ევროპული საქართველოს წევრები მოითხოვდნენ საზღვარზე გარკვეული შეზღუდვების დაწესებას და მსგავსად საიმეგრაციო კონტროლს, ამის საპასუხოდ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრი აცხადებდა, რომ რუსები აქამდეც შემოდისდნენ ქვეყანაში და ეს ახლა არ უნდა გამხდარიყო პრობლემა (გომელაური ; 2022) ჩანს, რომ აღქმების მნიშვნელობა ქვეყნის მიერ გატარებულ შესაბამის პოლიტიკაზე მართლაც დიდ გავლენას ახდენს.

მიგრაციისას დიდ როლს თამაშობს კულტურისადმი ადაპტირება, ვინაიდან მიგრანტს ხშირ შემთხვევაში უნევს, რომ თავისი კეთილდღეობისათვის შეითვისოს მიმღები ქვეყნის კულტურული თავისებურებანი და თუ აღნიშნული ადაპტირება ვერ მოხდა იქმნება ერთგვარი კულტურული გაუცხოება, რომელმაც შესაძლოა ისევ ეროვნულ უსაფრთხოებას შეუქმნას საფრთხე, ვინაიდან კულტურული განსხვავებულობები ამძაფრებს სიტუაციას და ქმნის დაპირისპირების პლაცდარმს, რაც შეიძლება სამოქალაქო დაუმორჩილებლობაში გადაიზარდოს (ქამანაშვილი ; 2019). მნიშვნელოვანია განვიხილოთ არსებობს თუ არა ქართველ მოსახლეობასა და რუს მიგრანტთა შორის კულტურული შეუთავსებლობა, რომელმაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ქვეყნის მდგრად განვითარებას.

მნიშვნელოვანია ყურადღება გავამახვილოთ პრობლემის არსზე, ვინაიდან უაილდი და ბუზანი ნაშრომში „პოლიტიკური ანალიზის ახალი ჩარჩო“ საუბრობენ პრობლემის მაპროვოცირებელ, მამობილიზირებელ ფაქტორებზე და მიაჩნიათ, რომ პრობლემის წინა პლანზე წამოწევა და აქტუალურობის მინიჭება დამოკიდებულია საზოგადოებაში არსებულ დამოკიდებულებაზე აღნიშნულ მიგრანტთა მიმართ (Wild, Buzan ; 2003). აღნიშნულ მაგალითზე მართლაც საინტერესოა, რომ არა ქართული მოსახლეობის დიდი ნაწილის უარყოფითი დამოკიდებულება რუს მიგრანტთა მიმართ და ოპოზიციის წევრთა აქტიურობა, რამდენად გახდებოდა აქტუალური აღნიშნული საკითხი, ვინაიდან ქართული ხელისუფლება ამ საკითხს დიდი სიფრთხილით ეკიდება და ე. წ. არგალიზანების პოლიტიკის გზას ადგას.

საქართველოს მოსახლეობის დიდი ნაწილის დამოკიდებულება რუსეთსა და მათ მოქალაქეებზე უცნობი არ არის, რასაც თავისი ობიექტური მიზეზები აქვს, იქნება ეს 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომი, წარსული მაგალითები თუ ახლანდელი მოვლენები. 1990-იანი წლების შემდგომ საქართველო ცდილობს მაქსიმალურად ჩამოშორდეს რუსეთს და გეზი ევროპისაკენ აიღოს, რაც ზრდის ქართული და რუსული კულტურების დაშორებას (ლომსაძე ; 2022). მიუხედავად აღნიშნული კულტურული შეუთავსებლობისა, რომელმაც სანდბერგის ნაშრომშიც იყო საუბარი, ქართულ პოლიტიკურ ელიტაში აღნიშნულს სხვადასხვა გამოხმაურება მოჰყვა და რიგ შემთხვევაში დადებითადაც იქნა წარმოჩენილი.

დიდი აქცენტი გაკეთდა იმ ეკონომიკურ შედეგებზე, რომელიც არსებულმა მოვლენამ მოიტანა და პოლიტიკური ელიტის ერთ-ნაწილში იგი დადებითად იქნება შეფასებული, ნაწილში უარყოფითად. გარდა საშინაო გამოხმაურებისა მას საერთაშორისო გამოხმაურებაც მოჰყვა, ცენტრალური და დასავლეთ აზიის დეპარტამენტის რეგიონული თანამშრომლობისა და ოპერაციების კოორდინაციის დირექტორმა, ლიაზიზა საბიროვამ აზიის განვითარების ბანკის 55-ე, წლიურ შეხვედრაზე განაცხადა: „მიგრაციის პირველი ტალღის დროს ჩვენს ქვეყნებში შემოსული რუსები ძირითადად IT სპეციალისტები იყვნენ, ისინი შესაბამისი სახსრებითაც ჩამოვიდნენ და ახალი ბიზნესებიც დაიწყეს, რამაც სამხრეთ კავკასიის ეკონომიკებზე, საქართველოსა და სომხეთზე დადებითად იმოქმედა, შესაბამისად, აზიის განვითარების ბანკმაც ამ ქვეყნების ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი თითქმის გააორმაგა და 7%-მდე გაზარდა, თუმცა, სავარაუდოდ, ეს მხოლოდ ერთჯერადი ეფექტია და ბევრი იქნება დამოკიდებული რუსეთის ეკონომიკურ მდგომარეობაზე სამომავლოდ“ (Sabirova ; 2022).

მიგრანტთა ტალღები - სასაზღვრო შეზღუდვების დაწესების არსებობის/არარსებობის საჭიროება

პირველ რიგში უნდა აღვნიშნოთ, რომ რუსების მიგრაცია საქართველოში, რუსეთ-უკრაინის კონფლიქტის შემდგომ შეგვიძლია ფორმალურად ორ ეტაპად დავყოთ. პირველი ეტაპი ეს იყო, როდესაც ომი დაიწყო, ამ დროს ბევრი რუსული კომპანია საფრთხის ქვეშ დადგა სხვადასხვა დაწესებული შეზღუდვის გამო, მათმა დიდმა ნაწილმა საკუთარი ბიზნესის უკეთესი მომავლისათვის გადაწყვიტა დაეტოვებინა რუსეთის ფედერაცია და საქმიანობა სხვა ქვეყნებში ეცადა. საქართველოში ჯერ კიდევ მარტის მონაცემებით 3 386 ინდემნარმე და 171 შპს დარეგისტრირდა (Business Media ; 2022). გარდა ამისა შესამჩნევი იყო ბელარუსის მოქალაქეების მიერ დარეგისტრირებული 2 363 ინდემნარმე და 61 შპს (Business Media ; 2022). ქართულ პოლიტიკურ ელიტაში მიგრანტთა პირველ ტალღაში უფრო მეტ ეკონომიკურ შესაძლებლობასა და ნაკლებ საფრთხეს ხედავდნენ, განსხვავებით მიგრანტთა მეორე ტალღისგან. 2022 წლის 21 სექტემბერს რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტმა ვლადიმერ პუტინმა ქვეყანაში ნაწილობრივი მობილიზაცია გამოაცხადა, ამის შემდგომ მიგრანტთა შემოდინებას პირველი ტალღისგან განსხვავებული ხასიათი ჰქონდა, ვინაიდან აღნიშნულ პერიოდში მიგრირებულ ხალხთა ძირითადი მიზანი არა ბიზნესის გადარჩენა-გაფართოება, არამედ უბრალოდ ომში განწვევისთვის თავის არიდება იყო.

ქართულ პოლიტიკურ ელიტაში სასაზღვრო შეზღუდვების დაწესება არ დაწესების შესახებ აზრი გაიყო. ოპოზიციის ნაწილი, მაგალითად პარტია ლელო მიიჩნევდა, რომ საჭირო იყო რუსეთისა და ბელარუსი მოქალაქეებისათვის დაწესებულიყო სავიზო რეჟიმი, რომლის მიხედვითაც ისინი საქართველოში 30 დღეზე მეტ ხანს ვერ გაჩერდებოდნენ, ისიც ერთჯერადად. ამის საპასუხოდ იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე ანრი ოხანაშვილის განცხადებით, რუსეთთან სავიზო რეჟიმის დაწესების მოთხოვნა ომში ჩართვასთან არის კავშირში (Business Media ; 2022). მე-9 მონვევის პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის, სერგი კაპანაძის მოსაზრებით, არაგონივრულია იმ ადამიანებს ჩაუკეტო საზღვარი და დაუნესო რაიმე კონკრეტული შეზღუდვა, რომლებიც პუტინის ომს გაურბიან, თუმცა ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ყურადღება უნდა მოვადუნოთ. „ერთიანი ნაციონალური

მოძრაობის“, თელავის საკრებულოს წევრ გიგი გიგიტელაშვილს მიაჩნია, რომ საჭირო იყო კონკრეტული ნაბიჯების გადადგმა, მაგალითად, საქართველოს ტერიტორიაზე მათი შემოშვება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღიარების შესახებ დოკუმენტზე ხელმოწერით და სხვა. „გირჩის“ წარმომადგენელი სანდრო რაქვიაშვილის მოსაზრებით, საზღვრის ჩაკეტვა ომს გამოქცეული ხალხისთვის არ იქნებოდა სწორი ნაბიჯი. საბოლოო ჯამში რუს და ბელარუს მოქალაქეებს დღემდე არ დაწესებიათ რაიმე კონკრეტული შეზღუდვა, რომელიც მათ ქვეყანაში ბინადრობას, ან შემოსვლას აუკრძალავდა ან შეუზღუდავდა რაიმე ფორმით. "ქართული ოცნების" თავმჯდომარემ, ირაკლი კობახიძემ პარტიის ოფისში გამართულ ბრიფინგზე თქვა, რომ საქართველო არ დაუშვებს ეთნიკური ნიშნით დისკრიმინაციას და პარლამენტი დაიწყებს მუშაობას ამ მიმართულებით კანონმდებლობის გამკაცრებაზე. განცხადების ფონია უკრაინაში ომი და საქართველოში მოქალაქეების მღელვარება რუსეთის მოქალაქეების შესაძლო სტიქიური ჩამოსვლის გამო (კობახიძე ; 2022)

სოციალურ-ეკონომიკური მხარე

არსებულ თემაზე საუბრისას გვერდს ვერ ავუვლით მის გავლენას ეკონომიკასა და სოციალურ საკითხებზე. საქსტატის მონაცემები ცხადჰყოფს, რომ საქართველოში 2022 წლის გასულ სამივე კვარტალში ეკონომიკური ზრდა აღინიშნებოდა, თუმცა მიუხედავად ამისა, მას რიგი დადებითი და უარყოფითი შედეგები ჰქონდა, უპირველეს ყოვლისა, ეკონომიკურ ზრდასთან ერთად გაიზარდა ფასები- სანვავზე, პროდუქტებზე, უძრავ ქონებასა თუ სხვა სახის მომსახურებაზე. აღნიშნულმა რიგი პრობლემები შეუქმნა ქართველი მოსახლეობის სხვადასხვა ჯგუფებს, მაგალითად, როგორც ვიცით პანდემიასთან თანაცხოვრებისას უნივერსიტეტთა 100% ონლაინ სწავლებაზე გადავიდა, ხოლო 2022 წლის გაზაფხულიდან, როდესაც აღდგა სააუდიტორიო მეცადინეობები, სტუდენტთა დიდმა ნაწილმა ვერ მოახერხა უძრავი ქონების დაქირავება/დაგირავება გაზრდილი ფასების გამო, რაც სწორედ მიგრანტთა შემოდინებით არის გამოწვეული (მენაღარიშვილი ; 2022).

გარდა ამისა, აზრთა სხვადასხვაობა გამოიწვია ქართულ პოლიტიკურ ელიტაში ეკონომიკური ზრდის მახასიათებლებმა, უპირველეს ყოვლისა საინტერესოა ხელისუფლების წარმომადგენლების განცხადებები, რომლებიც ცდილობენ ეკონომიკური ზრდა საკუთარ საქმიანობას დაუკავშირონ, მაგალითად ირაკლი ღარიბაშვილის განცხადებით, ევროპაში მიმდინარე დამანგრეველი ომის ფონზე საქართველოში ეკონომიკური ზრდაა და ეს კიდევ დიდ ეფექტს მოიტანს სამომავლოდ ქართული ეკონომიკის წარმატებაში. (ღარიბაშვილი ; 2022).

რიგი ფაქტორები გამოიკვეთა ქართული პოლიტიკური ელიტის რიტორიკის შესწავლისას, უპირველეს ყოვლისა აზრთა სხვადასხვაობა იყო იმის თაობაზე, თუ რამდენად გრძელვადიანი იქნებოდა აღნიშნული ეკონომიკური ზრდა. ოპოზიციის დიდი ნაწილის, მათ შორის ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის, ევროპული საქართველოს, გირჩის, საქართველოსთვის და სხვა ოპოზიციური პარტიების სრული უმრავლესობა თანხმდება, რომ არსებული ეკონომიკური ზრდა ნამდვილად შემოსული მიგრანტების ხარჯზეა მიღწეული, ოღონდ ეს რიგ შემთხვევებში არ შეიძლება დადებითად იქნეს

მიჩნეული, რადგან სამომავლო პერსპექტივაში ის უფრო მეტ ზიანს მიაყენებს ქვეყანას, ვიდრე დადებითს. უფრო კონკრეტულად, რუსულ ეკონომიკასა და რუსულ რუბლზე ქართული ეკონომიკის მომავლის მინდობა უდიდესი შეცდომაა ქართული ხელისუფლების მხრიდან, ვინაიდან 90-იანი წლებიდან ქვეყანა ცდილობს ჩამოშორდეს რუსეთს და გეზი ევროპისა და ევროპული კავშირებისაკენ აიღოს, შესაბამისად რუსულ რუბლზე დაყრდნობილი ეკონომიკა არის მხოლოდ მოკლევადიანი პერსპექტივა, რომელიც სამომავლოდ აუცილებლად უარყოფითად იმოქმედებს ქართულ ეკონომიკაზე (გიგიტელაშვილი ; 2022). თუმცა გირჩის მოსაზრებით არსებული ეკონომიკური ზრდა ნამდვილად მიგრანტთა დამსახურებაა, რომელშიც ვერანაირ პრობლემას ვერ ხედავს, მათ შორის პრობლემას ვერ ხედავს, გაზრდილ ფასებზე, უძრავ ქონებასთან დაკავშირებით. (რაქვიაშვილი ; 2022). გარდა ქართველი პოლიტიკოსების შეფასებისა, არსებულის შესახებ საუბრობს ევროპარლამენტარი ურსულა ფონ კრამონი, რომელიც აცხადებს, რომ „საქართველო ომიდან სარგებელს იღებს“ , (Kramon, U. F ; 2022), რასაც ობიექტურად თუ შევხედავთ, ეკონომიკური კუთხით ნამდვილად რეალობას წარმოადგენს, თუმცა კიდევ ერთხელ უნდა აღინიშნოს, რამდენად იქნება არსებული ეკონომიკური ზრდა გრძელვადიანი პერსპექტივა, ეს უკვე კითხვის ნიშნის ქვეშ დგება. ასევე გამოიკვეთა ე.წ. „ჯენტრიფიკაციის“ პრობლემა, რომელიც გულისხმობს, ერთ კონკრეტულ არეალში, ადგილობრივი შედარებით დაბალშემოსავლიანი მოსახლეობის, ბევრად უფრო მაღალშემოსავლიანი რუსეთის მოქალაქეებით ჩანაცვლებას. აღნიშნული უშუალოდ გამომწვეული არის უძრავი ქონების, ქირავნობისა და გირავნობის გაზრდილი ფასებით. ეს განსაკუთრებით შეინიშნება თბილისის ცენტრალურ ქუჩებში, სადაც პერიფერიებიდან განსხვავებით ფასები უფრო მეტად არის გაზრდილი.

ეროვნული უსაფრთხოების ჩარჩო

გარდა სოციალურ-პოლიტიკურ-ეკონომიკური კუთხისა, საინტერესოა რა გამომწვევების წინაშე შეიძლება დადგეს ქართული ეროვნული უსაფრთხოება და ზოგადად ნამდვილად ემუქრება თუ არა საფრთხე მას. კვლევამ აჩვენა, რომ ეროვნული უსაფრთხოების საკითხთან მიმართებით განსხვავებული მოსაზრებები არსებობს, მაგალითად ერთ-ერთი მოსაზრებით ის არ წარმოადგენს ახლო მომავალში მოსალოდნელ რეალურ საფრთხეს, ვინაიდან თუ რუსებს საქართველოში, ჯაშუშების, დივერსანტების და მსგავსი ჯგუფების შემოყვანა დასჭირდებათ, ისინი არათუ დიდ მიგრანტთა ჯგუფებს შეერევიან, არამედ შემოვლენ უბრალო ტურისტების სახით. ხოლო შსს მინისტრის განცხადებით, რუსები აქამდეც შემოდიოდნენ საქართველოში და ახლა ეროვნულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით მსგავსი საუბარი ლოგიკას არ შეესაბამება (გომელაური ; 2022). ეროვნული უსაფრთხოების საკითხზე საუბრისას ქართულ ოპოზიციაში მთავარი აქცენტი მიემართებოდა არა უშუალოდ მიგრანტთა მხარეს, არამედ ქართული ხელისუფლებისა და შესაბამისი ორგანოების მიმართულებით. მაგალითად, ყველა ოპოზიციური პარტიის აბსოლუტური უმრავლესობის მოსაზრებით, შესაბამისი ორგანოები, როგორცაა: თავდაცვა, დაზვერვა და სპეციალური ოპერაციების სამსახური, მზად არ არის საჭიროების შემთხვევაში გაუმკლავდეს მსგავს პრობლემას და რეალობის

წინაშე მდგარი ორგანოები სრულიად უუნარონი იქნებიან. აქაც, ისევე როგორც ეკონომიკურ-სოციალურ ჭრილზე საუბრისას, შეგვიძლია ვისაუბროთ გრძელ და მოკლევადიან საფრთხეებზე, მაგალითად მოკლევადიანი საფრთხე შეიძლება იყოს, ისევ და ისევ კულტურული შეუთავსებლობით გამოწვეული სამოქალაქო დაპირისპირებები, ჯაშუშობა, დივერსიული ჯგუფების მომძლავრება და სხვა. მაგალითად დიდი აუიოტაჟი მოჰყვა რუსი ბლოგერების 2022 წლის 15 დეკემბერს ატვირთულ ვიდეოს, რომელშიც ასახულია, თუ როგორ აზიანებს ორი რუსი ბლოგერი კახეთში ჩაილურის ციხის კარს. (რეზონანსი ; 2022) აღნიშნულ ქმედებას მკაცრი გამოხმაურება მოჰყვა ქართულ საზოგადოებასა და ოპოზიციურ წრეებში და სწორედ მსგავსი შემთხვევები უბიძგებს მოსახლეობას დაიცვას საკუთარი ისტორიული ძეგლები, მემკვიდრეობა, რომელიც შეიძლება ძალადობრივ დაპირისპირებებშიც გადაიზარდოს. მეტად ყურადსაღებია, თუ რა გამოწვევების წინაშე შეიძლება დადგეს ქვეყანა გრძელვადიან პერსპექტივაში, ერთ-ერთი მოსაზრებით რუსეთი, იმ შემთხვევაში, თუ ის გაიმარჯვებს უკრაინასთან ომში, აუცილებლად მოიცლის საქართველოსთვისაც და მას ექნება ე. წ. „საბაბი“, როგორც მას ხშირად ახასიათებს, საკუთარი მოქალაქეების დაცვის მიზნით, რომლებიც ჩვენს ქვეყანაში 100 000-ზე მეტია, განახორციელოს „სამხედრო ოპერაცია“ საქართველოს მიერ კონტროლირებად ტერიტორიებზე(სამხარაძე ; 2022). აღნიშნული ნამდვილად არ წარმოადგენს სიახლეს, რადგან რუსეთმა მისი ბოლოდროინდელი თითქმის ყველა კონფლიქტი არსებულის გამო დაიწყო (გოცირიძე ; 2022). ირაკლი კობახიძის განცხადებით „ფიქსირდება შემთხვევები, როდესაც კერძო კომპანიები რუსი ეროვნების მოქალაქეებს მომსახურებაზე უარს ეუბნებიან ან მომსახურების მისაღებად დისკრიმინაციულ დათქმებს უწესებენ. არის სერიოზული საფრთხე იმისა, რომ ამგვარმა მიდგომამ უფრო ფართო ტენდენციაც შეიძინოს და რუსი ეროვნების მოქალაქეების ფიზიკურ შეურაცხყოფაშიც გადაიზარდოს“ (კობახიძე ; 2022). აღნიშნული მაგალითების ფონზე ჩანს, რამდენად განსხვავებულად უყურებენ არსებულ საკითხს ხელისუფლებისა და ოპოზიციის წარმომადგენლები.

დასკვნა

დასკვნის სახით, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საკვლევ საკითხთან დაკავშირებით ქართული პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა იყოფა. ჩვენი კვლევის ძირითადი მიგნებები ასე ჩამოყალიბდა: ოპოზიციისა და ხელისუფლების წარმომადგენლები თანხმდებიან იმაზე, რომ რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილმა მიგრაციამ საქართველოზე ნამდვილად იქონია გავლენა. ხელისუფლების წარმომადგენლები ამ მოვლენას დადებით კონტექსტში განიხილავენ, შესაძლებლობად მიიჩნევენ და არ საუბრობენ რისკებზე, ოპოზიცია კი ხელისუფლებისგან განსხვავებით გაზრდილ მიგრაციაში შესაძლებლობებთან ერთად დიდ საფრთხეს ხედავს. პოლიტიკური ელიტის რიტორიკის შესწავლის შედეგად გამოტანილი დასკვნები და მიგნებები უფრო ზუსტად ასე შეიძლება ჩამოვაყალიბოთ:

- ეკონომიკური კუთხით ხელისუფლებისა და ოპოზიციის რიტორიკა შემდეგნაირად ჩამოყალიბდა: ხელისუფლების წარმომადგენლები მიიჩნევენ აღნიშნულ მიგრაციას, როგორც ეკონომიკის ხელშემწყობ ფაქტორს, რომელმაც ქვეყნის სამომავლო ეკონომიკურ მდგრადობას უნდა შეუწყოს ხელი და შექმნას კარგი გარემო ადგილობრივი ბიზნესისა და

ინვესტიციების განვითარებასათვის, ხოლო ოპოზიციის წარმომადგენლები არ უარყოფენ, რომ 2022 წლის გაზრდილი ეკონომიკური ზრდა სწორედ, რომ მიგრანტების შემოდინებას უკავშირდება, თუმცა მათ მიაჩნიათ, რომ ის მხოლოდ მოკლევადიანი პერსპექტივაა და სამომავლოდ ეკონომიკის მდგრადობას ვერ უზრუნველყოფს.

- გარდა „ნაციონალური მოძრაობისა“, ოპოზიციისა და ხელისუფლების წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ გაზრდილი მიგრაცია ქვეყნის ეროვნულ უსაფრთხოებას მნიშვნელოვან საფრთხეს ვერ შეუქმნის. მნიშვნელოვანი მიგნებაა, რომ ოპოზიციის სრული უმრავლესობა საფრთხეს არა მიგრანტებში, არამედ, უშუალოდ ქართულ შესაბამის ორგანოებში ხედავენ, იქნება ეს დაზვერვის, თავდაცვისა თუ შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოუმზადებლობა და არაქმედითუნარიანობა. ამის საპასუხოდ ხელისუფლების წარმომადგენლებს მიაჩნიათ, რომ ოპოზიციის აღნიშნული კრიტიკა რეალობას მოკლებულია და რეალურად ქვეყანას ჰყავს მაღალკვალიფიციური შესაბამისი სამსახური.

- ოპოზიციის წარმომადგენლები საუბრობენ მიგრაციის შედეგად უძრავი ქონების ფასების ზრდაზე, ხოლო ხელისუფლების წარმომადგენლები ამ თემაზე საუბარს გვერდს უვლიან. გვჯერა, აღნიშნული კვლევა და ჩვენი მიგნებები გამოსადეგი იქნება დასახული მიზნების განხორციელებისათვის, ქართული სოციალური და პოლიტიკური მეცნიერების წრეებისათვის და მომავალ მკვლევარებს დაეხმარება საკუთარი მიზნების მიღწევაში.

ბიბლიოგრაფია

Barry buzan, j. d. (1998). a new framework for analysis. london: lynne riennen publishers.

Georgia, b. m. (2022). რუსული კომპანიები, რომლებიც საქართველოში ომის დროს დაარეგისტრირეს - სრული სია. Tbilisi: bm.ge.

Jam-news. (2022, აგვისტო 29). მიგრანტების შემოდინებამ საქართველოს ეკონომიკაზე დადებითად იმოქმედა, თუმცა ეს ერთჯერადი ეფექტია - ADB. Retrieved from jam-news.net.ge: <https://jam-news.net/ge/migrantebis-shemodineba-saqartveloshi/>

Lomsadze, g. (2022, july 01). Georgians grudgingly accept growing Russian presence. Retrieved from eurasianet.org: <https://eurasianet.org/georgians-grudgingly-accept-growing-russian-presence>

Sandberg, r. f. (2003). creating security trough iimigration control. amman: nupi publisher .

არხი, პ. (2022, აგვისტო 30). პარტია „ლელო“ რუსეთთან სავიზო რეჟიმის დანესების ინიციატივით გამოდის. Retrieved from 1tv.ge: <https://1tv.ge/news/partia-lelo-rusetan-savizo-redjimis-dawesebis-iniciativit-gamodis/>

ბელქანია, თ. (2022, დეკემბერი 09). რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა. (დ. შავლობაშვილი, თ.კირკიტაძე Interviewers)

გიგიტელაშვილი, გ. (2022, დეკემბერი 04) რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა. (დ. შავლობაშვილი, თ.კირკიტაძე. Interviewers)

გოცირიძე, ა. (2022, მარტი 07). რუსეთის მოქალაქეების საქართველოში მასიური შემოსვლა უსაფრთხოების სერიოზული რისკების შემცველია, ადეკვატური ზომების მიღება სახელმწიფოს ვალდებულებაა და ამას რუსოფობიასთან არანაირი კავშირი არ შეიძლება ჰქონდეს. (კ. ბენდელიანი, Interviewer)

კაპანაძე, ს. (2022, დეკემბერი 04). რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა. (დ. შავლობაშვილი, თ.კირკიტაძე Interviewer)

კობახიძე, ი. (2022, მარტი 04). ირაკლი კობახიძე: ვინცებთ კანონის გამკაცრებას ეთნიკური

ნიშნით დისკრიმინაციაზე, რადიო თავისუფლება.

მენაღარიშვილი, ზ. (2022, სექტემბერი 15). რა ეშველება სტუდენტებს — სწავლა იწყება, ბინები კი კვლავ ძვირია. Retrieved from netgazeti.ge: <https://netgazeti.ge/life/627826/>

მურუსიძე, ი. (2022, სექტემბერი 27). რუსები წლებია შემოდინან საქართველოში და დღეს უნდა გახდეს პრობლემაური? - გომელაური. Retrieved from bm.ge: <https://bm.ge/ka/article/rusebi-wlebia-shemodian-saqartveloshi-da-dges-unda-gaxdes-problemuri---gomelauri/117277>

მღებრიშვილი, ვ. (2022, სექტემბერი 30). ეკონომიკური ზრდის ნაცვლად, ევროპაში საუბარი მიდის, თუ როგორ გაათბონ საკუთარი მოქალაქეები - ლარიბაშვილი. Retrieved from bm.ge:

<https://bm.ge/ka/article/ekonomikuri-zrdis-nacvlad-evropashi-saubari-midis-tu-rogor-gaatbon-sakutari-moqalaqeebi---garibashvili/117579>

რაქვიაშვილი, ს. (2022, დეკემბერი 05). რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა. (დ. შავლობაშვილი, თ. კირკიტაძე Interviewers)

რეზონანსი. (2022, დეკემბერი 15). რას წერს თავხედი რუსი ბლოგერი, რომელმაც კახეთში, ჩაილურის ციხის კარი წიხლით შეაღო? - "ნუ ხართ ასეთი უხეშები...". Retrieved from resonancedaily.com: http://www.resonancedaily.com/index.php?opt=open&id_rub=1&id_artc=171629

რუსეთის და ბელორუსის მოქალაქეთათვის სავიზო რეჟიმის შემოღება. (2022, august 03). Retrieved from manifest.ge:

<https://manifest.ge/petitions/304478/%E1%83%A0%E1%83%A3%E1%83%A1%E1%83%94%E1%83%97%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%93%E1%83%90-%E1%83%91%E1%83%94%E1%83%9A%E1%83%9D%E1%83%A0%E1%83%A3%E1%83%A1%E1%83%98%E1%83%A1-%E1%83%9B%E1%83%9D%E1%83%A5%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%9>

სამსახური, ს. ე. (2022). მოსახლეობა და დემოგრაფია. თბილისი: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური.

სამსახური, ს. ე. (2022). ტურიზმის სტატისტიკა. თბილისი: საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური.

ქამანაშვილი, ლ. (2019). გლობალური მიგრაციის კრიზისი: გამოწვევები და პერსპექტივები. თბილისი: თბილისის ღია სასწავლო უნივერსიტეტი.

ჩიჩუა, ნ. (2022, აგვისტო 05). საქართველოს ხელისუფლება რუსეთს თავისი მოქალაქეების „დაცვის“ საბაზს აძლევს — სამხარაძე. Retrieved from netgazeti.ge: https://netgazeti.ge/interviews/624346/?fbclid=IwAROCMZiccxuFBCY_V3_7PAYgPZS1ltc3d4nuYhdHY3EPucx3yUO3ql-CVzw

ხაჩიძე, ზ. (2022, დეკემბერი 07). რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა , (დ.შავლობაშვილი, თ. კირკიტაძე Interviewers)

ხოჯევანიშვილი, გ. (2022, დეკემბერი 07). რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა. (დ. შავლობაშვილი, თ. კირკიტაძე Interviewers)

ჯაფარიძე,ზ.გ. (2022, დეკემბერი 07). რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად გაზრდილი მიგრაცია საქართველოში და პოლიტიკური ელიტის რიტორიკა , (დ.შავლობაშვილი, თ. კირკიტაძე Interviewers)